

Nr 309.

Av herr **Welin m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 212, angående krigstidshjälp under år 1916 åt befattningshavare i statens tjänst.

Enligt Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 212 angående krigstidshjälp under år 1916 åt befattningshavare i statens tjänst skall sådan krigstidshjälp utgå endast till befattningshavare, som hava barn, varvid dock icke räknas med högre antal barn än fem.

Den ersättningsprincip, som Kungl. Maj:t bygger på, nämligen behovsprincipen, är otvivelaktigt den riktiga. Dock kan det starkt ifrågasättas, om den här blivit tillämpad i tillräckligt stor omfattning. Det synes mig, som om en befattningshavare borde få krigstidshjälp även för hustrun och för ett större antal barn än 5 samt dessutom för barn utöver en ålder av 15 år, när de genom sjukdom äro oförmögna att bidra till sin försörjning.

Löneregleringskommittén, vars allmänna motivering i detta avseende Kungl. Maj:t följer, ehuru Kungl. Maj:t sedan ansluter sig till reservanten inom kommittén, sätter familjeförsörjare i motsats till den, som blott har sig själv att draga försorg om. Självklart är ju också, att en ensamstående befattningshavare (man eller kvinna) i allmänhet är i ekonomiskt avseende gynnsammare ställd än den gifte. Visserligen menar kommittén att »den gifta befattningshavare, som icke har minderåriga barn att försörja, är i ekonomiskt avseende i stort sett jämförlig med eller åtminstone ej väsentligen sämre ställd än den ensamma». Men det är uppenbart, att det i regel skall inträda större utgifter för en person, från och med det att han ingår giftermål. Han behöver i de flesta fall större bostad, och med denna följer dyrare bränsle, och med familjebildningen och den större bostaden följer större utrustning för

hemmet m. m. Därtill kommer väl i de flesta fall direkt ökade hushållsutgifter för den, som gifter sig. Det ena med det andra torde fullt ut motivera den lilla förhöjning i krigstidshjälpen, som motsvarar samma hjälp för ett barn.

Kommittén förmenar, att beräkandet av »ett belopp jämväl för hustru medför den orättvisan, att en familjefader, vars hustru avlidit och som fördenskull i allmänhet är nödsakad att anställa en vårdarinna för barnen, blir i avseende å krigstidshjälp sämre ställd än den befattningshavare, som har sin hustru i livet». Detta skäl synes mig icke alls vägande. I förhållande till hela antalet gifta äro väl ändå de fall jämförelsevis få, där hustrun är död, utan att mannen gift om sig, och att för dessa få fall förmena det ofantligt mycket större antalet gifta, vilkas hustru lever, en välbehöflig krigstidshjälp, synes mig i hög grad olämpligt.

Enligt mitt förmenande bör befattningshavare åtnjuta krigstidshjälp för hustrun med samma belopp, som för honom är beräknat för varje barn, allt efter de grunder, som Kungl. Maj:t i den nådiga propositionen föreslår.

Såsom jag redan inledningsvis antytt, bör även krigstidshjälpen beräknas för ett större antal barn än 5, liksom även för barn, som genom sjukdom äro oförmögna att bidra till sin försörjning. Det finnes inga vägande skäl att sätta gränsen för ett visst barnantal, och siffran 5 är naturligtvis godtyckligt vald. De barnrikaste familjerna äro de, som mest bli lidande av dyrtiden.

Det är heller ingen risk ur statsfinansiell synpunkt att giva krigstidshjälp med hänsyn till alla barn under 15 år, ty de barnrika familjerna äro numera få, och medeltalet barn i varje familj är ledsamt nog för varje år i starkt sjunkande. Snarare torde det vara så, att staten kommer att utbetala krigstidshjälp åt ett jämförelsevis litet antal barn, särskilt med hänsyn till den starka begränsning, som ligger däri, att barn, som äro 15 år och därutöver, icke få medräknas.

Jag har tillåtit mig föreslå, att krigstidshjälp skall utgå även för barn över 15 år, som genom sjukdom äro oförmögna att bidra till sin försörjning. Det är ju uppenbart, att sådana barn ur försörjningssynpunkt äro fullkomligt jämnställda med minderåriga barn. Kanske de i de flesta fall äro dyrare för föräldrarna att försörja än de friska, särskilt med hänsyn till den omvårdnad och den hjälp av läkare och från apotek och måhända vård å sjukhus, som de säkerligen i många fall behöva. En enkel rättvisa kräver, att sjuka barn över 15 år i det ifrågavarande avseendet räknas lika med barn under 15 år.

På grund av vad jag sålunda anført tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 212 må besluta, att krigstids-hjälp må utgå dels för hustru efter samma grunder som för ett barn, och dels för alla barn under 15 år, samt dels för barn, som äro 15 år och därutöver men som genom sjukdom äro oförmögna att bidraga till sin försörjning.

Stockholm den 10 maj 1916.

S. Welin.

David Norman.

Aug. Lingström.

